

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: RK-11P/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5923200557
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Lacková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5923200557.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Petrou Lackovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. T., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. Vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov: matka S. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XX, A. okr. S. a otec C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. R. XXXX/XX, S. v konaní o návrhu otca na zníženie výživného a zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti a o návrhu matky na zvýšenie výživného,

rozhodol:

Návrh otca na zníženie výživného a zverenie mal. C. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov z a m i e t a .

Otec maloletej j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej C. zvýšeným výživným vo výške po 110,- eur mesačne vždy do každého 15.dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc od podania návrhu, t.j. od 28.04.2023 do budúcnosti.

Zameškané výživné za obdobie od 28.04.2023 do 31.07.2023 vo výške 62 eur je otec p o v i n n ý uhradiť k rukám matky mal. dieťaťa do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

M e n í rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/10/2021-46 zo dňa 03.08.2021 v celom rozsahu.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 04.04.2023 bol súdu doručeným návrh otca maloletej na zníženie výživného, v ktorom uviedol, že naposledy mu bola stanovené výživné 100 €, nakoľko však z terajších príjmových a majetkových pomerov nie je schopný uvedenú sumu vyplácať, lebo je dlhodobo nezamestnaný, navrhuje zmeniť rozsudok a znížiť výživné na sumu 30 € mesačne. Keď sa zlepší jeho finančná situácia je ochotný platiť 100 € mesačne.

2. Dňa 28.04.2023 matka v rámci svojho vyjadrenia k návrhu otca navrhla zvýšenie výživného na sumu 150 € mesačne, nakoľko sa zmenila jej finančná situácia, taktiež sa zmenili pomery u maloletej, ktorá navštevuje prvý ročník základnej školy. Náklady na školu sú - réžia na obedy vo výške 6 €/prvý polrok, 12 € /druhý polrok, raz uhradila obedy vo výške 47 €, za ŠKD platila 40 €/prvý polrok, 60 €/ druhý polrok. Výbavu do školy pre maloletú hradila sama. Bývajú s maloletou dcérou, maloletým synom a priateľom v podnájme. Do februára 2023 poberala rodičovský príspevok na syna vo výške 270 €, tiež poberá rodinné prídavky na dve deti (spolu vo výške 120 €). Otec maloletej si neplní svoju vyživovaciu povinnosť, preto jej je vyplácané náhradné výživné. Podala si tiež žiadosť o priznanie dávky v hmotnej núdzi. Náklady na bývanie sú 200 € mesačne nájom, 100 € električka, voda polročne 120 €, internet polročne 110 €,

plyn 30 €, strava cca 350 €, ďalšie náklady majú na drogériu, oblečenie, palivo na kúrenie,...Finančne jej pomáha priateľ.

3. Uznesením č.k. 11P/36/2023-10 zo dňa 19.04.2023 bol maloletému dieťaťu ustanovený kolízny opatrovník, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok.

4. Rodičia sa zúčastnili informatívneho stretnutia na okresnom súde, kde otec navrhol zmenu zverenia maloletej, keď žiadal, aby bola zverená do striedavej starostlivosti oboch rodičov, s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok maloletej, bez určenia výživného počas striedavej starostlivosti.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnili obaja rodičia maloletého dieťaťa a kolízny opatrovník.

6. Na pojednávaní otec zotrval na podanom návrhu, ktorého predmetom je zníženie výživného a striedavá starostlivosť k maloletej. Doplnil, že naďalej nepracuje a nemá, z čoho výživné platiť, preto nechce riskovať, že sa dostane do basy. Je pravda, že aj keď sa naposledy rozhodovalo o výživnom, bol tiež nezamestnaný. Nie je ani evidovaný na úrade práce, myslí si, že by to bolo zbytočné, neoplatí sa mu to kvôli 60 €. Aj keď si hľadá zamestnanie, alebo naposledy, keď sa bol pýtať o prácu v Tesco, tak mu na rovinu povedali, že nemajú dobré skúsenosti s Rómami. Myslím si, že dôvod, prečo si riadnu prácu nájsť nemôžem, je farba jeho pleti. Privyrába si aspoň brigádne, keď chodí k strýkovi L. P., stavebné pomocné práce tam vykonáva, alebo upratuje alebo jednoducho, čo treba. Takto si vie privyrobiť tak 35 € -50 € do týždňa. Predtým mu pomáhali rodičia, teraz už nevládku mu pomáhať tak ako predtým. Aj preto, že nemá z čoho výživné platiť, tak žiada striedavú starostlivosť. Keď bude mať týždeň dcéru on, tak mu rodičia pomôžu a oni sa postarajú a matka bude mať nižšie náklady. Pomohli by mu aj s tým, že by ju aj bratanec alebo aj rodičia odviezli do školy a podobne, ale takisto aj po tej finančnej stránke. Naposledy bol s dcérou asi na Veľkú noc. Matka maloletej s ním nekomunikuje, preto keď je dcéra u nich, toto sa dohaduje cez jeho otca. Keď je C. u nich, má dobrý vzťah so všetkými z jeho rodiny, má veľmi rada jeho otca, s ním trávi dosť času, takisto aj s jeho mamou, ale aj s jeho starou mamou, aj s bratancami, sesternicami. Ona väčšinou, keď príde, chodí sa pohrať s nimi, po návštevách a potom večer si spolu pozrú televízor a ide spať. Na otázku súdu uviedol, že matka podľa neho riadne zabezpečuje starostlivosť o C.. Reagoval striedavou starostlivosťou aj kvôli výživnému, ale aj kvôli tomu, že by chcel byť s C. viac. C. chodí k ním väčšinou každý druhý víkend od piatku do nedele, aj častejšie, aj každý víkend. V ostatnom sa v podstate nič nezmenilo, jeho zdravotný stav je dobrý, nemá nejaké zvýšené výdavky so zdravotným stavom, ani zdravotné znevýhodnenie, pre ktoré by nemohol pracovať, takisto býva stále s rodičmi ako aj predtým, ocino pracuje, mamina nepracuje. Okrem toho v podstate tie náklady má bežného charakteru, možno mu pribudla nejaká exekúcia. Exekúcie má väčšinou od mobilných operátorov. Nie je evidovaný na úrade práce. V podstate si nepamätá, že by niekedy bol evidovaný na úrade práce, je dobrovoľne nezamestnaný, nikto za neho asi neplatí zdravotné, ani sociálne odvody, myslí si, že by to nemalo význam, nakoľko aj keby bol evidovaný, tak viem od známych, že s tým majú spojené iba povinnosti, že im dajú papier, nech si ho dajú potvrdiť, že si boli hľadať zamestnanie a keby aj požiadal o dávku v hmotnej núdzi, bolo by to iba 60,- eur a tými brigádami si viem zarobiť viac. Na otázku kolíznej opatrovníčky otec potvrdil, že bol vo väzbe, kde mu teraz prišlo z Ministerstva spravodlivosti ospravedlnenie a rozhodnutie, že išlo o väzbu nezákonnú, s tým, že mu bolo priznané odškodné okolo 6000 €, z toho asi 3000 € boli trovy advokáta, takže asi 3000 € by mu malo byť vyplatených.

7. Matka na pojednávaní so znížením výživného ani so striedavou starostlivosťou nesúhlasila, naopak zotrvala na zvýšení výživného z dôvodu zmeny pomerov. Keď sa naposledy rozhodovalo o výživnom, bývala s maminou, ktorá jej pomáhala aj po finančnej stránke, rodičovský príspevok poberala ja predtým. V súčasnosti býva v podnájme, ide o dom jej švagrinej, ale platia jej nájomné 200,- eur mesačne + 100,- eur elektriku. Momentálne je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, pretože do februára mala nárok na rodičovský príspevok, a teraz jej už malého nezobrali do škôlky, ide až od septembra, takže si hľadá zamestnanie, aby mohla od septembra nastúpiť. V tom dome, v podnájme býva spolu s maloletou dcérou C., priateľom a ich spoločným maloletým synom. Priateľ nie je zamestnaný, ale privyrába si brigádne. Taktiež sa zmenilo to, že dcéra začala chodiť do školy, do prvého ročníka na ZŠ. S tým sa zvýšili náklady najmä, čo sa týka nákupu pomôcok a ZRPŠ na začiatku školského roka. V prvom polroku sa ešte platila aj strava, teraz v druhom polroku má nárok na dotáciu, takže tá strava sa neplatí, ale maloletá chodí do školského klubu a tam sa to platí 10,- eur mesačne. C. navštevuje aj krúžky, ale tie sú zadarmo v škole, zdravotný stav si nevyžaduje zvýšené výdavky. Ďalšie výdavky má v podstate bežného

charakteru na stravu, ošatenie, drogériu, kozmetiku, čo bolo v podstate aj predtým. Ak má dcéra v škole nejaké exkurzie alebo výlety, tak otec na tieto neprispieva. Dcéra chodí do školy v Liskovej. Otec sa o dcéru pokiaľ ide o jej školskú dochádzku a veci s tým spojené nezaujíma. Je pravda, že stretávanie sa podľa poslednej úpravy nerealizuje, ale realizuje sa skôr na základe dohody medzi ňou ako matkou a starým otcom maloletej z otcovej strany, nakoľko ona s otcom maloletej nekomunikuje, nakoľko sú z toho vždy iba zbytočné konflikty. C. aj tak trávi čas viac so starým otcom ako so svojim otcom, keď je u nich. Jej momentálny príjem pozostáva z náhradného výživného, ktoré poberám z úradu práce 90,- eur, nakoľko otec výživné neplatí, potom sú to rodinné prídavky na dve deti a 173,- eur poberá dávku v hmotnej núdzi a príspevok na bývanie v jednom. Od právoplatnosti rozsudku otec zaplatil v podstate jeden jediný krát výživné, teraz neplatí výživné vôbec. Má za to, že otec sa nevie riadne postarať o dieťa, maloletá má 7 rokov, doteraz sa o ňu nestaral, neprejavil o to záujem, doteraz si to nejak neosvojil, nerobil to, takže ani teraz by sa o ňu postarať podľa nej nevedel a už vôbec nie formou striedavej starostlivosti, veď ak je dcéra aj u neho starajú sa o ňu starí rodičia nie otec. Ak otec doplnil návrh o striedavú starostlivosť, myslí si, že mu ide iba o to, aby nemusel platiť výživné, takto si to predstavuje, lebo vie, čo ho čaká, ak výživné platiť nebude.

8. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že s podaným návrhom otca na zníženie výživného a zverenie mal. do striedavej starostlivosti nesúhlasí a v tejto časti žiada návrh zamietnuť. S návrhom matky na zvýšenie výživného sa v plnom rozsahu stotožňuje.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise a to najmä s návrhom otca na zníženie výživného; odpoveďami na lustrácie v REGOB a v SP; uznesením 11P/36/2023-10 zo dňa 19.04.2023, ktorým súd ustanovil mal. KO ÚPSVaR Ružomberok; vyjadrením a žiadosťou matky o zvýšenie výživného; správou z prešetrenia pomerov ÚPSVaR Ružomberok zo dňa 16.05.2023, z ktorej vyplynulo, že otec býva spolu so svojimi rodičmi v 1-izbovom mestskom nájomnom byte na ubytovni, kde otec má samostatné lôžko, náklady na domácnosť (náklady na chod domácnosti a bežné náklady) hradia rodičia otca maloletej v plnej výške, otec je dobrovoľne nezamestnaný, privyrába si občasnými brigádami, neprispieva na chod domácnosti a neplní si ani svoju vyživovaciu povinnosť, otec sa s maloletou stretáva, potreby mal. dieťaťa počas pobytu v domácnosti otca v plnej miere zabezpečujú rodičia otca maloletej, matka spolu so svojim partnerom a dvoma maloletými deťmi býva v A., v prenajatom rodinnom dome, ktorý bol v čase šetrenia na požadovanej kultúrnej a hygienickej úrovni, mesačné výdavky na bývanie sú nájomné vo výške 200 €, električka 100 €, voda polročne 120 €, internet polročne 110 € a bežné náklady na domácnosť + náklady na kúpu dreva na kúrenie, maloletá má bežné výdavky + výdavky v súvislosti so školskou dochádzkou, školskými potrebami a ŠKD, maloletá sa s otcom prostredníctvom starého otca pravidelne stretáva, počas rozhovoru s KO uviedla, že k otcovi chce chodiť na návštevy, ale bývať chce s mamičkou; záznamom z ISR, kde došlo k doplneniu návrhu otca o zmenu zverenia maloletej, o zverenie maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov; vyhlásením o osobných, majetkových, zárobkových pomeroch, kde matka uviedla náklady na domácnosť 200 € nájom a 100 € energie; potvrdením o poberaní dávky v hmotnej núdzi, z ktorého vyplýva, že matka naposledy v čase od 01.06.2019 do 29.02.2020 bola príjemcom pomoci v hmotnej núdzi a v súčasnosti od 01.04.2023 je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi a to vo výške 173 €; potvrdením o poberaní náhradného výživného a rodinných prídavkov, keď matka je poberateľkou náhradného výživného vo výške 90 € a rodinných prídavkov vo výške od 02/2023 - 120 € (na dve maloleté deti); nájomnou zmluvou zo dňa 05.01.2023 uzatvorenou medzi D. Z. ako prenajímateľkou a S. Z. ako nájomcom, predmetom ktorej je prenájom rodinného domu v A. č.XX na dobu neurčitú, za dohodnuté nájomné 200 € mesačne + úhrady spojené s užívaním bytu a jeho príslušenstva; rodným listom mal. C. Z., syna S. Z. (matky maloletej) a neznámeho otca; správou zo SP ohľadne otca C. T., z ktorej je zrejmé, že žiadne dávky zo Soc. poisťovne nepoberá; správou zo SP ohľadne matky S. Z. (taktiež žiadne dávky v súčasnosti zo Soc. poisťovne nepoberá); lustráciou v bankách (otec nemá evidovaný účet v lustrovaných bankách); správou z ÚPSVaR Ružomberok zo dňa 20.06.2023, kde bolo potvrdené, že otec nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, posledná evidencia bola od 28.02.2020 do 17.09.2020, keď vyradený bol 18.09.2020 z dôvodu nespolupráce, otec nie je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi ani žiadnych štátnych soc. dávok, matka nie je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, posledná evidencia bola od 05.04.2023 do 16.05.2023 a vyradená bola dňa 17.05.2023 na vlastnú žiadosť (starostlivosť o dieťa do 10 rokov), je poberateľkou dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi od 01.04.2023, náhradného výživného od 01.03.2022 a prídavku na dieťa od 01.09.2016; potvrdením o vyplácaní náhradného výživného (v roku 2023 je naďalej matke vyplácané náhradné výživné na maloletú vo výške 90 € mesačne); odpoveďou na žiadosť z Ministerstva spravodlivosti SR,

Oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku zo dňa 07.06.2023 č. 11810/2023/141, k v zmysle ktorého Min. spravodlivosti SR uznalo odôvodnenosť nároku menovaného na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov a priznalo žiadateľovi (otcovi maloletej) peňažná náhrada vo výške 6.086,69 € (z toho 3046,87 € trovy obhajoby).

10. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

11. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

13. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

15. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

16. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

18. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

19. Podľa § 76 ods. 1 ZR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

20. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

22. Podľa § 157 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

23. Pokiaľ ide o návrh otca o zverenie maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov, súd sa s týmto návrhom nestotožnil a zamietol ho. Na základe vykonaného dokazovania nebola preukázaná taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu v osobnej starostlivosti o maloletú. Maloletá bola naposledy rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 11P/20/2018-32 zo dňa 07.06.2018 zverená

do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné a bolo upravené stretávanie otca s maloletou. Matka sa o maloletú riade stará a taktiež zabezpečuje riadne celú starostlivosť o ňu, v tomto smere neboli zistené žiadne nedostatky. Otcovi nebráni v styku s dcérou, s dcérou má možnosť stretávať sa aj nad rámec posledného rozhodnutia, o čom svedčí aj skutočnosť, že maloletá v domácnosti, kde býva aj jej otec prespáva, napriek tomu, že v poslednom rozhodnutí súdu styk s prespaním maloletej nebol určený. Je pravda, že s otcom maloletej jej matka nekomunikuje, aby tak predišla zbytočným konfliktom, stretnutie je však zabezpečené prostredníctvom otcovho otca (starého otca maloletej). Otec nijak bližšie svoj návrh neodôvodnil a zo správania otca, ako aj s návrhu otca na zníženie výživného, ktorý predchádzal jeho doplneniu o zmenu starostlivosti možno naopak vydedukovať, že takéto doplnenie návrhu bolo účelové, z cieľom vyhnúť sa plateniu vyživovacej povinnosti počas striedavej starostlivosti. Skutočný záujem o starostlivosť o dcéru otec neodôvodnil ani neprejavil, naopak jeho správanie v pojednávacej miestnosti bolo neprimerané, neúctivé, s opakovaným, bezdôvodným, svojvoľným opustením pojednávacej miestnosti. Bol zisťovaný aj názor maloletého dieťaťa, z ktorého obsahu taktiež nevyplývala potreba zmeny rozhodnutia v časti zverenia. Maloleté dieťa potvrdilo, že s otcom má dobrý vzťah, avšak viac sa o ňu stará starý otec, prípadne stará matka, s ktorými v spoločnej domácnosti jej otec býva. Otec nemá zabezpečené ani riadne bývanie, keď býva v jednoizbovom mestskom nájomnom byte na ubytovni spolu s rodičmi (3 dospelé osoby), nie je materiálne ani finančne zabezpečený z dôvodu najmä vlastnej ľahostajnosti, nie je schopný sa postarať sám o seba, keďže nepreukázal skutočný záujem zamestnať sa, nie je evidovaný na úrade práce, neprispieva na domácnosť v ktorej žije a v podstate toto všetko vrátane starostlivosti o dcéru, keď je u neho, resp. v domácnosti v ktorej žije zabezpečuje jeho otec, resp. jeho rodičia.

24. Aj v časti návrhu otca, kde žiadal znížiť výživné na maloletú, súd jeho návrh ako nedôvodný zamietol.

25. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou je poskytovanie vecných plnení, napríklad bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd buď autoritatívnym rozhodnutím alebo schválením rodičovskej dohody. Takéto rozhodnutie môže súd zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia pomery, pričom by malo ísť o podstatnú zmenu pomerov, ktorá môže byť odôvodnená buď subjektívne- okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne- vývojom životných nákladov. Zmena výšky výživného je možná najskôr od času, keď došlo k zmene pomerov.

26. Z ustanovenia § 75 ods. 1 vety druhej ZR, vyplýva povinnosť súdu prihliadať na potencionálne príjmy povinného rodiča, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdá výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu, prípadne, ak na seba berie neprimerané majetkové riziká. Na zníženie alebo stratu príjmu povinného rodiča je možné preto prihliadnuť len v prípade preukázania dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia rodiča, ktorým môže byť napríklad preukázateľne výrazné zhoršenie zdravotného stavu znemožňujúce jeho doterajší výkon práce, skončenie pracovného pomeru z organizačných dôvodov, prípadne zníženie príjmu opäť z dôvodov na strane zamestnávateľa a podobne, teda dôvody, ktoré povinný rodič nemôže ovplyvniť. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť (§ 62 ods. 1 ZR) z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania, zmenu bydliska alebo počtu vyživovacích povinností, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil. Zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť by malo byť len výnimočné a založené na výsostne objektívnych dôvodoch, neschopnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť. V opačnom prípade by zníženie výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť znamenalo posunúť zodpovednosť povinného rodiča za zdravie a život dieťaťa na druhého rodiča, ktorý sa osobne o dieťa stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť k dieťaťu.

27. Ako vyplývalo z vykonaného dokazovania naposledy bolo o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 11P/20/2018-32 zo dňa 07.06.2018, ktorým bola mal. zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletú

zastupovať a spravovať jej majetok. Výživné bolo uvedeným rozsudkom určené otcovi vo výške 30 € mesačne. Zároveň bol upravený styk otca s maloletou. O rozsahu vyživovacej povinnosti bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/10/2021-46 zo dňa 03.08.2021, ktorým rozsudkom súd schválil rodičovskú dohodu ohľadne zvýšenia výživného, keď otec sa zaviazal prispievať na výživné mal. C.y zvýšeným výživným vo výške 90 € mesačne počnúc od 21.06.2021. Bolo určené zameškané výživné. Porovnaním okolností dôležitých pre stanovenie výšky výživného v čase skoršieho rozhodovania v júny 2021 s okolnosťami v čase súčasného rozhodovania v júli 2023, mal súd preukázané, že v priebehu času nedošlo k takým zmenám, ktoré by odôvodňovali prijať záver, že návrh otca je opodstatnený. Otec si naďalej neosvojil pracovné návyky. Stále nepracuje, nepreukázal súdu, že by si aktívne hľadal zamestnanie a mal skutočne záujem riadne pracovať, o čom svedčí aj jeho benevolentný prístup k povinnostiam, keď sám nie je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie s odôvodnením, že sa mu to pre 60 € neoplatí, zháňať potvrdenia, keď sám si vie brigádne privyrobiť viac. Otec nepreukázal súdu ani skutočnosť, že by mu zdravotný stav znemožňoval pracovať, prípadne nepreukázal žiadnu zníženú pracovnú schopnosť. Práve naopak, keď súd od neho požadoval vysvetlenie, preukázanie ním uvádzaných skutočností, prípade odôvodnenie návrhu, reagoval podráždene s následným bezdôvodným opustením pojednávacej miestnosti. V nákladoch maloletého dieťaťa matka naopak tvrdila a preukazovala podstatnú zmenu pomerov, ktoré nastali takmer po dvoch rokoch od posledného určenia vyživovacej povinnosti a ktoré odôvodňujú prijať záver o zvýšení vyživovacej povinnosti otca. Ide o zmeny, ktoré sa výraznejším a závažnejším spôsobom prejavili najmä v pomeroch maloletého dieťaťa a to nielen na krátky čas. Maloletá v čase posledného rozhodovania súdu mala viac ako 5,5 roka, nenavštevoval základnú školu, navštevovala materskú školu, matka v tom čase poberala rodičovský príspevok na ďalšie mal. dieťa a rodinné prídavky na dve mal. deti. Sumou 100 € na výživné na maloletého syna jej prispieval jeho otec. Bývala u mami, v rodinnom dome, ktorý je v jej vlastníctve, bývala tam mama, mamin priateľ, ona s dvomi maloletými deťmi a jej brat. Na výdavkoch domácnosti sa podieľala adekvátnou sumou. V súčasnosti nastala zmena jednak na strane maloletej, ktorá je o dva roky staršia a navštevuje prvý ročník základnej školy, s čím vznikajú zvýšené výdavky, na školu, školské pomôcky a potreby, ŠKD, výlety, exkurzie,.... Podstatne vyššie sú aj výdavky na uspokojovanie bežných hmotných potrieb s pribúdajúcim vekom, rastom, fyzickým a psychickým vyspíevaním ako je strava, oblečenie, obutie, hygienické a kozmetické potreby, a to aj v dôsledku rastu cien v spoločnosti. Taktiež nastala zmena pokiaľ ide o bývanie, keď v súčasnosti matka, s dvoma maloletými deťmi a priateľom (ktorý sa samozrejme taktiež má povinnosť podieľať na nákladoch spoločnej domácnosti) v prenajatom rodinnom dome, kde nájom platia vo výške 200 € mesačne +elektrika 100 €, voda... (bližšie špecifikované v bode 7 rozsudku). Matke už zanikol nárok na rodičovský príspevok (druhé dieťa dosiahlo vek 3roky), teda nepoberá rodičovský príspevok, aktívne si hľadá zamestnanie, pobera dávkou v hmotnej núdzi vo výške 173 €, rodinné prídavky na dve maloleté deti (od 2/2023 došlo zo strany štátu k ich podstatnému zvýšeniu na sumu 60 € na jedno dieťa) a náhradné výživné na maloletú dcéru, keďže si otec neplní svoju vyživovaciu povinnosť, napriek tomu, že naposledy (august 2021) došlo ohľadne výživného medzi rodičmi k rodičovskej dohode a teda bol predpoklad, že výživné ako sa sám otec s matkou na ňom dohodli bude otec schopný platiť (obzvlášť, keď majetkové pomery otca ostali od tejto doby nezmenené). Je nutné konštatovať, že otec sa na zvýšených výdavkoch maloletého dieťaťa nijakým spôsobom nepodieľa a aj keď je dcéra u neho, resp. v domácnosti kde býva, jej potreby v podstate zabezpečujú jeho rodičia. Je pravda, že otec naďalej nie je riadne zamestnaný a podľa jeho tvrdení, si prácu hľadá, ale nikde ho nechcú zamestnať, aktívne bezúspešné hľadanie zamestnania však taktiež nepreukázal. Toto však nemôže byť na ťarchu maloletého dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti je zákonnou povinnosťou otca, ktorá nevzniká rozhodnutím súdu, ale trvá počas celej doby existencie právneho vzťahu rodič - dieťa s tým, že súd určuje len jej rozsah, ak nie je plnená vôbec alebo v dostatočnom rozsahu, a to do doby, kým dieťa nenadobudne schopnosť živiť sa. Na ťarchu otca je aj tá skutočnosť, že otec sa do danej situácie dostal vlastným konaním, resp. nekonaním. Zhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dospel súd k záveru, že návrh otca na zníženie výživného, nie je dôvodný a preto ho v celom rozsahu zamietol. O návrhu matky súd rozhodol zvýšením výživného na sumu 110 € mesačne, teda o 20 €, čo vzhľadom na vyššie uvedené považoval za primerané. Zameškané výživné bolo vypočítané od podania návrhu, teda od 28.04.2023 do konca mesiaca v ktorom súd rozhodoval, t.j. do 31.07.2023, t.z. za 3 dni a 3 mesiace, keďže otec nepožiadaval o splátky, ani o predĺženie doby splatnosti, súd mu uložil zaplatiť zameškané výživné do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

28. Pokiaľ ide o trovy konania, súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku CMP a vyslovil, že žiadne z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, na Okresnom súde Liptovský Mikuláš písomne, v potrebnom počte vyhotovení.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.